

ХРИСТИЯНСКИ СЪВЕТНИКЪ

НЕЗАВИСИМЪ ЦЪРКОВНО-ОБЩЕСТВЕНЪ ВЕСТНИКЪ

..... Излиза седмично подъ уредбата на редакционенъ комитетъ

ГОДИШЕНЪ АБОНАМЕНТЪ
на вестника е 80 лв. въ предплата,
За странство двоенъ абонаментъ.

Броя 2 лева

Обявления
се приематъ по споразумение.

Всичко, що се отнася до вестника —
статии и пари, се праща на адресъ:
Редакция в. „Съветникъ“
София.

„Петър Богданъ“, 27 кв. Подуене

Администраторъ свещ. Б. ВВ. ГЕШАКОВЪ

LACTA EST ALEA

Години вече ни делят от деня,
въ който се пуснаха първите нишки
на сепаратизма въ нашата църква.
Днесъ тѣзи нишки сж цѣла мрежа,
която, като тъменъ облакъ е надвис-
нала надъ светия олтарь на Българ-
ската Църква. Изплетена подъ наго-
на на лични смѣтки и амбиции, рож-
ба на едно цѣло сдружение за за-
граване на властима в църквата,

тази злокобна мрежа напоследък е
станала съблазън за мнозина. Ней-
ните създатели, които сждбата е по-
щадил, вследствие християнското
търпение на охлуванитъ и оклевете-
нитъ, се почувствуваха силни. Дър-
зостта имъ се увеличи до неимо-
вѣрност. Тѣ надигнаха гордо глави
и открито минаха въ настѣпление.
Заговорътъ на олигархията доби из-
разъ, плътъ и кръвъ. Отъ мисль —
той се превърна въ слово, отъ идея —
той стана дѣло. Клеветата и запла-
хата изплуваха изъ тъмнинитъ и сви-
ха гнѣздо въ колонитъ на в. „Н. Бу-
дители“. Не обезпокоявани отъ нико-
го, тѣ сѣха заблуди и смѣтнаха мъл-
чанието ни за признакъ на слабостъ.
Тѣ разрушаватъ дисциплината въ
църквата, а — обвиняватъ, че ние сме
вършили това; тѣ упражняватъ наси-
лие и скандализиратъ обществото,
а — намъ приписватъ деянията си; тѣ
искатъ да обезличатъ и опозорятъ
мнозина, а — насъ оклеветаватъ!

Ние мълчахме. Дни и нощи чака-
ме да престанатъ. Отрезвление не
дойде. И когато чашата на търпени-
ето се преле, когато настойчиво и
бурно заговори въ насъ чувството
на опозорена честъ и самоотбрана,
ние излъзохме на открита борба.

Lacta est alea — жребиятъ е хвър-
ленъ.

Никого нѣма да стрѣсне запла-
хата на „Народенъ Будители“ и не-
говитъ вдъхновители!

Докато въ колонитъ на този ве-
стникъ намиратъ мѣсто клеветата

и хулата срещу архиереи, професори
и свещеници; докато редакторитъ му
смѣтатъ само себе си за българи, а
всички други които не мислятъ като
тѣхъ таксуватъ за предатели; докато
не дадѣтъ доказателства, че тѣ сж
приятели на мира въ църквата и ис-
тински служители на св. олтарь, ние
нѣма да мълкнемъ и не ще ги ща-
димъ.

„Християнски съветникъ“ се яви не
да сѣе раздоръ и смутъ, а — да
накаже смутителитъ на мира въ цър-
квата. Той съ достоинство ще из-
върши това и ще отиде напредъ,
устремѣнъ къмъ по-големи идеали.

Когато мълкнатъ злитъ езици ще
се отпаде само на обществена и
религиозно-просвѣтна работа. Наши-
ятъ вестникъ е съ тенденция посте-
пенно да стане ежедневникъ. И то-
гава той ще се стреми да издигне
Евангелието като фаръ въ живота
на всички българи, да — подпомогне
самообразованието на изостаналото
свещенство, да му даде материалъ
за творческа работа.

Въоръженъ съ словото на про-
рокъ и дѣлото на труженикъ „Хр.
Съветникъ“ ще положи върховни
усилия за изграждането на христия-
нина и човѣка въ душата на бълга-
рина. Ще хвърли той въ изтерзана-
та и измъчена душа лъчъ на истина,
любовъ и миръ!

И пакъ нека пишатъ „будители“:
„Този вестникъ... е знакъ за лоши
дни въ нашата църква“. Нека игра-
ятъ ролята на лжепророци; нека
обвиняватъ и сждятъ; нека заблуж-
даватъ наивнитъ.

Нашето дѣло е свето! Ние гле-
даме напредъ къмъ свѣтлата заря
на бъдещето. Пътътъ ни е стрѣменъ,
но — правъ. По него сме вървѣли, вър-
вимъ и ще вървимъ до края на жи-
вота си.

Lacta est alea...

Защо се раздѣлиха студентитъ

Не желаеме да подигаме пакъ
тоя боленъ въпросъ. Не искаме на-
ново да търсимъ и посочваме „ба-
чила“ на болестта. Защото и безъ
това много напразенъ трудъ се из-
хаби и много съблазни се всѣха отъ
това, че утрешнитъ религиозни во-
дители на народа сж се раздѣлили.
Било шо било, нека се забрави
всичко! Това бѣ нашето желание.

Не така, обаче, мислѣха други,
чието призвание е като че ли само
да копчатъ. И тѣ отново зачоплиха.

Въ 12 мартенска (тазгодишна)
книжка на седмичното списание
„Звено“ е помѣстена статия отъ
Архим. Евтимий за У. М. С. А. (ИМКА).
Нѣмаме за целъ, пъкъ не е наша
работа, да сждимъ за цѣлата статия
на Архим. Евтимий. Ще сждятъ дру-
ги, по-отговорни и по-компетентни.
Ще се спремъ, съ нѣколко думи,
само върху единъ пунктъ отъ статия-
та, засагащъ въпроса за раздѣлата
на студентитъ въ две православни
християнски д-ва („св. Климентъ Ох-
ридски“ и „св. св. Кирилъ и Методий“)

Архимандритъ Евтимий сочи като
причина за раздѣлата ИМКА, която
сполучила да отцепи отъ д-во „св.
Климентъ Охридски“, „ново приятел-
ско на ИМКА д-во“.

Ще забележимъ, че ИМКА не се
сочи за пръвъ пътъ като причина
за раздоръ. Тя стана вече общъ
параванъ, задъ който се прикриватъ
лични настроения на известни лица
срѣщу други въ нашия църковенъ
животъ. Искашъ ли да опетнишъ
нѣкого, да го обругаешъ, нажи, че
той е имкистъ, приятелъ на ИМКА, и
това е достатъчно. Та, че си щѣлъ
да наклеветишъ, да заблудишъ, да
излъжешъ, какво отъ това? — нали
си постигналъ целта — прикрилъ
си интимната причина на твоя личенъ
дергъ, като си стоварилъ на ИМКА
това, за което самъ, може би, си
виновенъ.

Така е постигналъ и Архим. Ев-
тимий. Причината за раздѣлата на
студентитъ, за да отърси себе си, е
стоварилъ върху ИМКА. Тоя пътъ,
обаче ИМКА е съвсемъ невинна, за-

щото единичката причина за раздѣ-
лата на студентитъ въ две д-ва
бѣха Архим. Евтимий и Ст. Пет-
ковъ, които искаха да обсебятъ сту-
дентското д-во и да го направятъ
орждие въ ржцетъ си за постигане,
не на църковни, а на лични цели,
искаха да го направятъ „гнѣздо, въ
което само тѣ да носятъ и никой
другъ“ (Думи на Ст. Петковъ).

И тѣ успѣха. Отцепиха една мал-
ка, незначителна частъ отъ студен-
титъ, създадоха незаконно (на това
ще се повърнемъ другъ пътъ, ако
стане нужда) единъ новъ членъ въ
устава (чл. 35), а сжщо така неза-
конно присвоиха и името на д-вото.
Новиятъ, неизмѣняемъ членъ про-
възгласяваше Архим. Евтимий за по-
жизненъ ръководителъ на д-вото,
който, ако пожелае да си даде ос-
тавката, самъ си назначава замѣст-
никъ, който да се ползува съ довѣ-
рието (на кого мислите? — на нѣкоя
Митрополия? или на Св. Синодъ?
О, не!) на съюзния братски съветъ
(т. е. на група гимназисти и гимна-
зистки!?)

Съзнателното студентство не мо-
жеше да се нареди подъ тая мо-
нархически-империалистиченъ и антицър-
ковенъ флагъ — пожизненъ ръко-
водителъ, замѣстникътъ на когото да
се ползува съ довѣрието на група
деца. Студентитъ недоумѣваха и се
питаха: „има въ нашата църква се
прекратиха вече благодатно надаре-
нитъ църковни водители, които иматъ
божественото право да редятъ сжд-
бинитъ на църковния животъ, та
трѣбва да се обръщаме къмъ де-
цата, за да даватъ довѣрие на тоя
или она ръководителъ на студенти-
тъ?“ — Нелепо, безсмислено и ан-
тицърковно. (Впрочемъ за Архим.
Евтимий това не създаваше недоу-
мения, защото и сега, пъкъ и всѣ-
кога, той е признавалъ децата за
единствени капацитети въ областта
на религията!). Студентитъ недоумѣ-
ваха, съмняваха се, че въ тая рабо-
та се крие нѣкакъвъ тъменъ за-
мисль и се съблазняваха. Причина
за това бѣ, а и сега е, Архим. Ев-
тимий. И другъ пътъ му е заявявано
и сега му се заявява, че той служи
за съблазън на студентитъ.

Тоя 35 чл. и днесъ служи като
камѣкъ на препъване за разбирате-
лство между двѣт д-ва.

Где, осяче, се крие първопри-
чината на раздора?

— Нека кажемъ открито, колко-
то и тежко да е това: първопричи-
ната на раздора бѣ въ това, че
студентитъ не искаха нито Архим.
Евтимий, нито Ст. Петковъ за ръко-
водителъ, и то не затова, че тѣ сим-
патизираха или не на ИМКА, а зашо-
то нѣкакъ си самитъ имъ личности
бѣха неприятни и антипатични на
студентитъ, и колкото тѣ да чувст-
вуваха задължителността на хрис-
тианската любовъ къмъ всички, сѣ
пакъ съзнаваха, че сърдцата правятъ
нѣкое изключение отъ тия всички...
(Съмняваме се дори дали ония, които
и сега зобикалятъ Архим. Евтимий,
питаатъ поне известни симпатии къмъ
него, макаръ той да се старее всѣ-
какъ да ги привлече, било съ бом-
бончета, било съ примамни и ласка-
телни думи като „свѣтила“ и „свѣ-
тилчета“ — вижъ последния брой на
спис. „Звено“).

Така че, повтаряме, колкото и
горчиво да е, трѣбва да се признае,
че първопричина за раздѣлата бѣ

общата антипатия на студентитъ къмъ
Архим. Евтимий и Ст. Петковъ като
личности. Но, изглежда, че Архим.
Евтимий не може да преглътне така
лесно тоя горчивъ хапъ, та рекълъ
да залѣже другитъ, като стовари
всичко на гърба на ИМКА, па ако
може нѣкакъ си — да икономиса ис-
тината и за самия себе си...

Що се касае до отношението на
Студ. Правосл. Хр. Д-во „св. св. Ки-
рилъ и Методий“ къмъ ИМКА декла-
рирамъ публично, като членъ на то-
ва дружество, че не сме имали и
нѣмаме никаква съприкосновение съ
ИМКА. Не вземаме становище по нея,
нито влизаме въ връзки съ нея, до-
като върховната църковна управа не
разреша това. Така ни задължава
нашия уставъ: „Д-вото може да вли-
за въ Съюза на Правосл. Хр. Д-ва
на учащата се младежъ въ България,
а сжщо въ състава и на Всесвѣтс-
ката Студентска Християнска Феде-
рация, ако тя не пречи на право-
славното му направление, и ако вър-
ховната църковна управа разреши
това“ (Чл. 4 отъ устава ни).

Разбира се, че за другото д-во
(„св. Климентъ Охридски“) не би
важилъ тоя принципъ „ако върхов-
ната църковна управа разреши“,
защото тѣ навѣрно не признаватъ
такава, тъй като уставътъ имъ и до
сега не е завѣренъ отъ никоя цър-
ковна властъ. За тѣхъ по би важилъ
принципътъ: „ако пожизнениятъ ръ-
ководителъ, който се ползува съ
довѣрието на гимназиститъ и гимна-
зистки (т. е. на Съюзния бр. с вежъ)
разреша“.

Не дай Боже, пожизнениятъ ръ-
ководителъ да падне въ нѣкоя сек-
та или ересъ (както напр. Ст. Пет-
ковъ едно време вѣжъ „Хр. Съвет-
никъ“, бр. 36—37), тогава отидоха
всички, всички въ ерестъта...

Допжити, ако ни предизвикатъ, ще
кажемъ нѣщо повече.

Студентъ

Религиозно-художествена изложба

Еъ недѣля — Връбница —
18.т. м., софийското Епархий-
ско свещеническо братство
въ собствения си салонъ, пло-
щадъ „св. Недѣля“ № 3, от-
крива голѣма религиозно-ху-
дожествена изложба на ре-
продукции отъ картини на
най-прочутитъ западно-евро-
пейски художници.

Тази изложба е първа по
рода си у насъ. Любителитъ
на декоративното изкуство
ще иматъ случай да видятъ
копия отъ картинитъ на най-
талантливитъ художници отъ
цѣлия свѣтъ.

Посетете изложбата! Упо-
требете времето си презъ
страстната седмица за прия-
тна и възвишаваща душата
гледка!

Изложбата ще трае до 27
априль.

НОВА АТАКА...

На Коледа — празника на християнската любов, бѣ пусната въ продажба брошурата съ хулителнитѣ статии на Н. В. Пр. св. Варненско-преславския митрополитъ Симеонъ. Това е станало съ негово съгласие, както самъ той признава. Следъ това, тъкмо срещу Сиропостна недѣля, деня на християнското всеопрошение, той излѣзе въ в. „Миръ“ (бр. 8884) съ друга още по-ругателна статия подъ заглавие „Защитницѣтъ на И. М. К. А. въ България“. Вѣрвайки въ църковното учение, че архиеереятъ носи сугуба (двойна) Божия благодать, ние искаме да мислимъ, че това изстъпление на единъ български архиееръ срещу другъ въ най-свети за православния християнинъ дни е случайно, а не наочно; защото ще ни се да вѣрваме, че надарениятъ отъ Бога съ двойна тайнодействена сила, ако не винаги, то поне въ велики християнски дни ще бѣже изпълненъ съ мира Христовъ и ще си служи съ своя езикъ само за благословение, а не и за злословие, — особено пъкъ, ако поради своята напреднала възраст той стои предъ прага на небесното жилище и повече му подoba да се предава на богосъзерцание, отколкото да навлиза въ мѣтния потокъ на живота...

Въ последната си статия Н. В. Пр. митрополитъ Симеонъ не казва нищо ново по своята теза, а само още по-ярко изобразява своя не християнски характеръ (съгласно френската поговорка „Le stile c'est l'homme“) още по-рѣзко подчертава, че той си остава такъвъ, какъвто го знаятъ съвременницѣтъ му отъ когато е станалъ митрополитъ. Тя е изтъкана на гнила основа съ неподражаемо майсторство. Лжи, софизми, сарказми, подигравки, сквернословия — това е главниятъ материалъ на тая словесна творба, която на единъ демагогъ може да послужи като образецъ на ругателна речъ. Съ тия сръдства авторътъ се мжи да оправдае своето поведение къмъ събрата си Н. В. Пр. Софийския митрополитъ и да отбие укоритъ, що му се отправиха отъ „Народенъ Стражъ“ и др. Той се движи отъ болезненото самонение, че всичко що е извършилъ и върши, е безпогрѣшно и въ полза на Църквата и че, който не се съгласява съ него той е грѣшникъ, достоенъ за публично ругание. Затова въ началото на статията си митрополитъ Симеонъ изказва съжаление, че нападатитъ отъ него лица не замълчали, а го заставили пакъ да се хвърли въ „арената на тази борба“. Съ други думи той иска да каже на българското общество: „Азъ и само азъ съмъ истинския свѣтиликъ на българската църква. Азъ и само азъ съмъ нейната съвестъ. Затова, който отъ българскитѣ митрополити сгрѣши, азъ считамъ за свое право да изобличавамъ публично, както тѣхъ така и самия Св. Синодъ. Праведницѣтъ стои по-горе отъ всѣка власт и всѣки трѣбва безпрекословно да то слуша, па макаръ и да хули, защото хули за възхвала на Бога“. Отъ подобна духовна гордостъ сж били обзети презъ половината на III в. нѣкои картагенски християнски изповѣдници. Считайки се за Божии угодиници тѣ се мислили за носители на потопѣна благодать, отколкото има иерархията, и прощавали грѣховетъ на отпадналитѣ отъ Христа, като предписвали на епископа да ги приеме въ църковното общение безъ епитимийно покаяние. Тогавашниятъ знаменитъ епископъ св. Киприанъ Картагенски решително се противопоставилъ на неканоничната и разтроителна дейность на тия възгордѣли се изповѣдници. Вероятно по тоя поводъ той е написалъ бележитото си съчинение „За единството на Църквата“, въ което доказва основната си мисль, че безъ епископъ нѣма църква.

Ако митрополитъ Симеонъ, когото ние, ако и оскърбени отъ него, уважаваме поради неговия свещенъ санъ и дълбока старостъ, не страдаше отъ такова самонение, то той

не би се изненадалъ, че противницѣтъ му се опитватъ да се запазятъ отъ калъта, що имъ хвърля. Но той, свикналъ цѣли 58 години само да заповѣдва, не може да търпи никакво прекословие, нише възражение, — действава точно споредъ правилото на руския деспотизмъ „молчать — не расуждать“. Духовната гордостъ е нравственъ недостатокъ, който най-вече пречи за създаването на християнски характеръ. Щомъ единъ човекъ не е обладаванъ отъ чувство на смирение-искрено, а не привидно — той не може да развие въ себе си и другитѣ добродетели. Затова Ис. Христосъ поставя смиреннотъ като основа на християнския животъ. Въ нагорната Си проповѣдь Той най-напредъ ублажава смиренитѣ: „Блажени сж беднитѣ по духъ, защото тѣхно е царството небесно“ (Мат 5, 3) или: „Който не приеме царството Божие като дете нѣма да влезе въ него“ (Лук. 18, 17). Сжщо и апостолитѣ сж считали смиреннотъ, смиренномъдриетъ за първа християнска добродель. „Богъ се противи на горделивитѣ — казва ап. Яковъ — а на смиренитѣ дава благодать“ (Як. 4, 6). „Не мислете за себе си високо — поучава великиятъ апостолъ на народитѣ Павелъ и носете се смиренс, недейте се има за мъдри“ (Римл. 12, 16). „нищо не вършете отъ обичъ къмъ препирня или отъ пустославие, но отъ смиренномъдрие смѣтайте единъ другитъ за по-горенъ отъ себе си“ (Филип. 2, 3). Приведохме тѣзи текстове, не за да „поучимъ“ (далеч отъ насъ тая мисль!) Н. В. Пр. Симеона, защото той много по-добре отъ насъ знае какво казва словото Божие, а само да изтъкнемъ, че, не обладавайки напълно тази християнска добродель, той не е могълъ да развие въ себе си християнски характеръ, който да бѣже за примѣръ на всички по-млади негови съвременници и на бжднитѣ поколения. За голѣмъ наша скръбъ ние не можемъ да видимъ въ неговата личностъ, нито едно отъ сжщественихъ свойства на християнски характеръ. Въмѣсто чувство на смирение въ него виждаме, както казахме, духовна гордостъ; вмѣсто християнска любовъ, която прощава седмдесетъ пѣти по седмъ (Мат 18, 22) — омраза; вмѣсто кротостъ — сурово озлобление; вмѣсто обуздание на езика — злоезичие; вмѣсто любовъ къмъ истината — любовъ къмъ клеветата; вмѣсто миролюбие — свадливостъ; вмѣсто пазителъ той се явява смутителъ на църковния миръ.

Ние искрено скърбимъ, че маститиятъ български иерархъ варненско-преславския митрополитъ Симеонъ, който е единствената останка отъ величавата епоха на църковната борба, не е можалъ да създаде отъ себе си образъ на подражание; че въ течение на 90 години животъ не е разбралъ, нито е усвоилъ Христовия духъ, както изисква неговото звание. Нѣма съмнение, той твърде добре познава учението на Православната църква, знае нейнитѣ канони и обичаи, обаче, това е само умствена, теоритична вѣра, която съвсемъ е недостатъчна за християнина, защото „и бѣсоветѣ вѣрватъ и треперятъ“ (Як. 2, 19). За изграждане на християнска вѣра е необходима и деятелна вѣра, вѣра придружена отъ дѣла на любовта. Ако нѣмаме такава вѣра, то нашата вѣра въ Бога ще бѣже суха, безжизнена, отвлечена и дори е изложена на опасностъ да бѣже потъмнена. Въ такова положение е изпадналъ и митрополитъ Симеонъ въ последната си статия. Тамъ той изказва следната неправославна мисль: „Ние мислимъ, че екзархъ, митрополитъ, или епископъ и енорий-свещеникъ отъ една страна и Екзархия, епархия и енория отъ друга сж две различни нѣща и, следователно може да се говори и пише за едното отъ тѣхъ, безъ да се засѣга другото. И понеже екзархътъ, митрополитътъ, или епископътъ и свещеникъ сж човѣци, иматъ човѣшки слабости и могатъ да грѣшатъ, затова тѣхнитѣ дѣла подлежатъ на

преценка, която не се отнася то Екзархията, епархията и енорията.“ Отъ това излиза, че по-важни религиозни ценности сж Екзархията, епархията и енорията, отколкото тѣх, нитѣ свещенослужители. Ако е тъй: то неволно се явяватъ въпроситѣ: Екзархията, епархията и енорията какви сжщества сж: одушевени или неодушевени? Ако тѣ сж одушевени то индивиди ли сж, или колективни? Ако сж колективни, то какви сжщества ги съставляватъ: безлични или личности? Ако тѣ се състоятъ отъ личности, то кои сж: пастири и пасоми, или само пасомитѣ. Щомъ екзархътъ, митрополитътъ, свещеникъ не сж меродавни величини, за да има Екзархията, епархията и енорията, то следва да се приеме, че такава величина, или, съ други думи силата която създава тѣзи църковноадминистративни формации, сж пасомитѣ, вѣрващия народъ. Ще рече, народътъ самъ безъ епископъ и свещеникъ съставлява екзархията, епархията, или енорийската църква. Митрополитъ Симеонъ, разбира се, не само не ще се ужаси отъ този протестански демократизмъ, но и не ще признае, че такава еретична мисль логически произтича отъ неговото понятие за иерархията. Ние можемъ само да съжаляваме, че най-стариятъ български митрополитъ, овзи иерархъ, който при скоршното му юбилейно тържество бѣ оцененъ като „стълбъ и утвърждение на нашата Църква“ (Вж. „Народенъ будителъ“ бр. 153 и 154, стр. 1 кол. 4) не съзнава колко опасна за Българската Църква е тази негова теория, плодъ на умъ, овладенъ отъ язвительна страсть, — защото тя подценява носителя на благодатъта, а надценява това, що се свещава чрезъ него.

Трѣба да признаемъ, че никакво удоволствие не изпитваме отъ тоя споръ, а само скърбимъ, че сме принудени да отбиваме хули и клевети на единъ български митрополитъ, който съ всичкитѣ си сили се стареа да настрои общественото мнение противъ нашия Кирнархъ. Нѣкои отъ нашитѣ четци, може би, ще кажатъ щомъ едно високопоставено лице не обуздава езика си, то само се изобличава, само се осжжда, само се унижава, та нѣма защо да му се отговаря. Въ случая, обаче, не е така. Митрополитъ Симеонъ има връзки съ много обществени дейци, нѣкои отъ които сж негови голѣми почитатели. Наистина, той не може да спечели много свои съмишленици, защото нашата интелегенция изобщо обладава критиченъ умъ и не обича да се кланя на личности. Както презъ 1911/1913 год., когато митр. Симеонъ поле ураганна борба противъ блаженопочиналия български екзархъ Иосифъ I, българската интелегенция се отнесе къмъ него не само безучастно, а и съ възмущение, тъй и въ сегашната му борба противъ софийския митрополитъ, вѣрваме, тя ще види въ него единъ страстенъ раздорникъ. При все това, нашъ дългъ е, поради създаването отъ митрополита Симеона тревога, своевременно да освѣтимъ българското общество както и ония негови поклонници, които биха пожелали да узнаятъ истината.

За да ослаби лошото впечатление отъ коледната си ругателна брошура, митрополитъ Симеонъ иска да ни убеди, че споръ и конфликтъ има не между него и софийския митрополитъ, макаръ че той шумно води спора, а между софийския митрополитъ и св. Синодъ, макаръ че фактически последниятъ не спори съ първия. Митрополитъ Симеонъ само обвинявалъ митрополита Стефанъ, че „не зачита становището на св. Синодъ“, и митрополитъ Стефанъ признавалъ, че св. Синодъ ималъ такава становище, но оспорвалъ правилността му и не искалъ да се съобрази съ него. Нѣма нужда много да се вдълбочи човѣкъ, за да познае, че митрополитъ Симеонъ се мжи да заблуди обществото съ единъ грапавъ софизмъ, какъвто може да измисли само една неспокойна съвестъ. Напразни усилия, за да прикрие той недоволното положение, въ което изпадна съ своитѣ

злобни нападки срѣщу единъ свой съслужителъ. Никакъвъ конфликтъ заради И. М. К. А. нѣма между св. Синодъ и софийския митрополитъ. Както въ миналитѣ сесии на св. Синодъ, тъй и въ сегашната, софийския митрополитъ взима живо участие въ неговитѣ заседания и другитѣ синодни членове се отнасятъ къмъ него съ колегиална вежливостъ. Никакво недоволство св. Синодъ не е изказалъ официално отъ неговата дейность, никакъвъ укоръ не му е направилъ до сега. Съвършено невѣрно е твърдението на митрополита „Симеона, че „Софийския митрополитъ на нѣколко пѣти е билъ съветванъ писмено, та и устно отъ св. Синодъ, да не действава противъ неговото становище“. Софийския митрополитъ Стефанъ никога не е действалъ противъ становището на св. Синодъ, и поради туй-не е имало причина, за да бѣже съветванъ. Той е достатъчно дисциплиниранъ клирикъ, за да нѣма нужда да му напомнятъ, че трѣбва да се подчинява на висшата църковна властъ. Както въ конгреситѣ на международния съюзъ на църквитѣ, тъй и въ балканското съвещание¹⁾ въ София за И. М. К. А., митрополитъ Стефанъ взе участие съ знанието и позволенieto на св. Синодъ и не като частно лице (защото единъ митрополитъ не може да представлява само себе си), а като представител на Българската Православна Църква съ задача да защити и нейнитѣ интереси. Ако бѣше иначе, то св. Синодъ не можеше да не осжди такава своеволна постъпка. Нито св. Синодъ не е отстъпилъ отъ своето становище, като е допусналъ единъ български митрополитъ да участва въ съвещанието, свикано отъ Джонъ Мотъ за разбирателство съ Българската православна църква, нито пъкъ софийския митрополитъ не е проявилъ незначителна на синодното становище, като е участвувалъ въ казаното съвещание.

Нѣмайки каноническа вина, митрополитъ Стефанъ въ случая не е направилъ и нищо „противоправославно, защото не е грѣхъ, нито вѣроотстъпление да говоримъ съ инославни, па дори и иновѣрци, да изказваме открито прѣдъ тѣхъ своето мнение по въпроси, засѣгащи духовния животъ на нашия народъ. Въ турско време митрополитъ Симеонъ не се ли явявалъ прѣдъ шумения каймаканинъ или русенския ваяла и съ почително темане престѣпвалъ да разговаря съ него по единъ или другъ църковно-общественъ въпросъ (за построяване на нова църква или откриване на българско училище)? Не е ли съдалъ до него и до други турски чиновници на годишенъ актъ въ нѣкое отъ българ. училища на своята епархия и заедно съ тѣхъ е изслушвалъ благодарно, на крака, декламираната отъ нѣкой ученикъ на турски молитва за падихаха или изпѣванитѣ отъ ученически хоръ химни за сжщия? Или следъ освобождението на България, не е ли извършвалъ той молебне за българския господаръ въ присъствието и на неправославни високопоставени лица? Ако той не се е смущавалъ да прави това, то на какво основание осжжда софийския митрополитъ, че открилъ и закрилъ съ молитва софийското съвещание по въпроса за И. М. К. А. — съвещание въ което присѣствуваха нѣколко православни архиепи и свещеници? Ако той се е молилъ Богу, за да насочи дейността на събраниято въ полза на православната църква, грѣхъ ли е и а п р а в и лъ? Ние мислимъ, че той шѣше да сгрѣши прѣдъ своята Църква тъкмо, ако допуснѣше това съвещание, съставено предимно отъ православни членове

¹⁾ Митрополитъ Симеонъ неправилно го нарича „всеправославна конференция“. Тя не се занимава съ канонични, или догматически въпроси, за да се нарича православна, нито въ него имаше представители отъ всички православни църкви, за да се именува „всеправославна“. Тя бѣ съвещание на представители на нѣколко православни църкви и неправославни християнски дейтели върху международното младежко християнско движение.

ве, да започне и свърши без мо-
литва. Моленето му ли предъ-
престанти трябва да се смята за грехъ?
Не вярваме, че и митр. Симеонъ се-
риозно може да твърди подобна ми-
сль, защото тогава Църквата не
трябва да допуска инославните и
иновърните пълномощни министри
на молебнитъ за царя; също така
трябва да постави при всички храмъ
вратари, които да допускат само
православни през време на бого-
служение.

Ако наистина единъ православенъ
клирикъ прави престъпление, ако
има срещи и беседи съ инославни
дейци, то презъ 1911 г. митрополитъ
Симеонъ, тогава синоденъ членъ,
трябваше да протестира, че д-ръ
Джонъ Мотъ билъ допускатъ да дър-
жи агитационна беседа въ Софий-
ската Духовна Семинария предъ уче-
ници и учители. Той трябваше да
протестира и противъ хвалебната до-
писка за това посещение на Джонъ
Мотъ въ синодния органъ „Църко-
венъ вестникъ“ (1911 год., бр. 16,
стр. 189—190). „Г-нъ Мотъ — казва
дописникътъ Н. Ивановъ, препода-
вателъ въ същата семинария (аече
покойникъ) — бѣше твърде делика-
тенъ, той не зачекна специалнитъ бо-
гословски въпроси на нашето изповѣ-
данне. Той стоа презъ всичкото вре-
ме на неутрална почва и всичко, кое-
то той каза, ние можемъ да прие-
мемъ съ голѣма полза за насъ. Не-
утрални сж и ония християнски ор-
ганизации, които той пропагандира
и образува по цѣлия святъ. Това мо-
же да се покаже на нѣкои за неза-
доволително. Но ние се пакъ не мо-
жемъ да не се отнесемъ съ симпатии
къмъ дейността на г. Мотъ и
неговитъ другари... Вѣрата въ всѣ-
ки случай нѣма да загуби, а ще спе-
чели отъ проповѣдитъ на г. Мотъ и
негозитъ християнски организации“.
Още тогава, когато било хвърлено
семето на ИМКА въ България, митро-
политъ Симеонъ би трябвало да пре-
дупреди Църквата и българското
общество, за да се предпази отъ то-
зи новъ американски даръ, та още
въ зародиша му да поразѣше злото.
Щомъ митрополитъ Симеонъ не е
сторилъ това (поне ние не знаемъ
за подобна негова акция), макаръ,

че следъ три седмици на (16 май т.г.)
е дошълъ въ София за лѣтната си-
нодна сесия, то туй значи, че и той
както другитъ му колеги, не е виж-
далъ нищо лошо за Българската
православна църква въ дѣлото на
Джонъ Мотъ. Наистина мълчанието
не е винаги признакъ на съгласие,
обаче, то е такъво въ устата на по-
ставения да ръководи съдбинитъ на
цѣлъ народъ. Иначе то ще бѣде из-
разъ на немарливостъ, лекомислие
и неизпълненъ дългъ. Въ този слу-
чай синодниятъ членъ на св. Синодъ
митрополитъ Симеонъ съ своето мъл-
чание или е одобрявалъ семето, по-
сѣто отъ Джонъ Мотъ въ Софийска-
та духовна семинария, или не е изпъл-
нилъ своя архиерейски и служебенъ
дългъ. Второто положение не мо-
жемъ да допуснемъ, защото митро-
политъ Симеонъ отдавна е спече-
лилъ завидната слава на голѣмъ ре-
внителъ на православието и бдите-
ленъ съгледателъ на чуждитъ грѣхо-
ве... сир. трябва да се заключи, че
при първото идване на Джонъ Мотъ
въ България, поради туй отъ когато
хвърленото отъ него семе е започ-
нало буйно да расте, митрополитъ
Симеонъ билъ съгласенъ И. М.
К. А. да пусне клонъ въ нашата зе-
мя. И не само билъ съгласенъ, но и
търпѣлъ нейното разширение цѣли
15 год., до когато св. Синодъ не взе
своето отрицателно становище про-
тивъ тая организация. И благодарен-
ие на това, че той и цѣлата църков-
на властъ толкова време не сж и
протодействували, тя има въ свои-
тъ редове много православни бъл-
гарчета, грижата за които именно е
причина за свикването на софийското
съвещание. Ако митрополитъ Симеонъ
нададѣше тревоженъ гласъ пре-
ди 18 години, то тия добри българ-
чета не щѣха да бѣдатъ членове на
И. М. К. А. и не щѣше да има нуж-
да отъ съвещания, за да се спазятъ
тъ невредими за Православната цър-
ква; не щѣше и софийскиятъ митро-
политъ да се вглежда въ И. М. К.
А., за да я обезвреди, и щѣше да
се запази отъ несдържания гнѣвъ на
единъ отъ главнитъ виновници за то-
ва обезпокоително за Българската
църква положение.

— 0 —

Разбира се, че г-нъ Ст. Н. Петковъ е получавалъ за тази усилена
работа съ семинариститъ пълна учителска заплата.

Г-нъ Стоянчо Петковъ стана началникъ на просвѣтното отдѣление
при св. Синодъ. Поласкано бѣ неговото болезнено честолюбие. Той по-
бърза да направи ревизия на духовнитъ училища и семинариститъ. Осо-
бено настойчиво е молилъ да бѣде пратенъ въ Соф. духовна семинария,
за да ревизира колежитъ си. Каква дързостъ! Да се признаещъ самъ за
негоденъ да преподавашъ въ Семинария, да нѣмашъ хаберъ отъ педа-
гогика и да отивашъ да ревизирашъ учителитъ по-години отъ тебѣ, за да
имъ покажешъ своята властъ — това е най-малко дръзко.

Нѣколко години г-нъ Ст. Н. Петковъ бѣ началникъ въ св. Синодъ.
Що направи за просвѣтното дѣло? Нищо, голѣма нула. Защото е не-
годенъ за работа и бѣга отъ работа. Всѣко негово писмо е било по-
правяно отъ помощници, или отъ Намѣстникъ-председателя на св. Синодъ,
всѣки неговъ протоколъ отъ заседанията на св. Синодъ е билъ препис-
ванъ по нѣколко пѣти и пакъ почти всички въпроси сж бивали прере-
шавани, защото г-нъ Петковъ неправилно ги е докладвалъ. Поради
отсѣствие отъ София той не е ималъ време да прочува преписки, които
ще докладва. Имало е даже курйози: докладвалъ е, напр., да се
разреши IV бракъ на лице, което иска съ молбата си да бѣде освобод-
ено отъ енорийска служба.

Г-нъ Ст. Петковъ не се свърташе въ София. Все обикаляше изъ
България. Не редко и „Църковенъ Вестникъ“ съобщаваше, че г-нъ
Петковъ се е завърналъ следъ 2 месечна обиколка (Вижъ бр. 8, 1927
год., стр. 94, кол. 2) въ София. Разрешение, разбира се, г-нъ Петковъ
писмено рѣдко е искалъ. Следи не трябва да има. Пъкъ може и само-
волно двата дни да станатъ два месеца. А после? После на всички ще
казва, че е искалъ разрешение, но тѣ — другитъ, отъ които зависи той
да получи отпускъ — не помнятъ, че сж му разрѣшили да отсѣствава.
Това е ставало не веднажъ.

И като началникъ въ канцеларията на св. Синодъ г-нъ Петковъ е
работилъ едва половината отъ установеното време, а е получавалъ
пълна заплата. И нѣщо повече — укорявалъ е богословитъ, че нищо не
вършатъ, а той работи непрекъснато. Разбира се, че богословитъ не
сж могли да миткатъ като него, защото сж били преобременени съ
уроци и никой не е пожелавалъ да ги замѣства.

Г-нъ Ст. Петковъ охуля богословитъ, че нищо не работятъ и че
само той е далъ младинитъ си за благото на Църквата. Нѣкои бого-
слови говорятъ „неинтересни и сухи сказки, но за пари“, шепне навсѣ-
кжде г-нъ Ст. Петковъ, „а азъ единственъ работа безвъзмездно“. Сж-
щото той твърди и предъ синодалнитъ старци. И казватъ, че е успѣлъ
да ги убеди да му повѣрватъ.

До колко е безкористенъ г-нъ Ст. Петковъ личи отъ следнитъ
факти:

1) Г-нъ Ст. Петковъ, сега еп. Андрей, винаги ходеше съ нови
дрехи, брилянтови игли въ вратовръзката, и нач. кожени ржжавици и
т. н. „Това ми сж подарѣци“, разправялъ той. Какви ли не подарѣци
е получилъ г-нъ Петковъ? И платове, и кожи, и одеала, и възглавници
и пари, и... нѣматъ четъ подарѣцитъ. Даже владишка корона искалъ
да му правятъ неговитъ почитатели и за тази целъ събиратъ скъпо-
ценни камъни отъ прѣстени, обици, брошки. Еп. Андрей е единственъ
и трябва да има единствена корона. Твърди се, че самъ г-нъ Петковъ е
далъ тази мисль. Той умѣе да върши такива работи. Това ще проличи
следъ малко.

2) Г-нъ Стоянъ Петковъ е получавалъ и възнаграждение отъ св.
Синодъ за сказки, си изъ провинцията. Въпрѣки неговитъ заяви, че не
е получилъ нито стотинка за сказки, си, азъ твърдя, че г-нъ Петковъ
и като еп. Андрей лъже. И лъже даже синодалнитъ старци. Ето, напр.
единъ документъ.

Съ удостоверение № 1659 отъ 7 мартъ 1928 год., издадено отъ
Врачанската митрополия, г-нъ Ст. Н. Петковъ е получилъ на 14 мартъ
1928 год. отъ касата на св. Синодъ две хиляди и сто лева за три сказки
въ гр. Орѣхово на 14—16 февруарий 1928 год., 2 сказки въ Бѣла-Сла-
тина на 17 февруарий и 2 сказки въ Червенъ Бръгъ на 18 и 19 февру-
арий т. е. 7 сказки по 300 лева = 2100 лв.

Нали така, г-нъ Ст. Петковъ? Отъ Врачанската митрополия г. Пет-
ковъ е получилъ пѣтни и дневни пари. И това е най-дрѣзкото. Съ писмо
№ 86 отъ 4 януарий 1928 год. е искано отъ дирекцията на желѣзни-
цитъ да се издаде на г. Ст. Петкова свободенъ билетъ I класъ за без-
платно пътуване. И такъвъ билетъ е билъ даденъ на г-нъ Петковъ. И
въпрѣки това, г-нъ Петковъ този, самовъзхвалящъ се безсребърникъ, е
получилъ отъ Врачанската митрополия пѣтни и дневни пари. Скандалъ!

Тѣзи нѣща г-нъ еп. Андрей сега едва ли ще дръзне да отрече,
защото документитъ сж още на лице въ св. Синодъ и въ Дирекцията
на желѣзницитъ.

Но ето нѣщо по-ужасно. Г-нъ Ст. Петковъ желае да обсеби чуждъ
имотъ, цѣла къща. Тази мистерия разкрива най-близкиятъ човѣкъ на г.
Ст. Петкова, дѣсната му ржка — г-нъ Вениаминъ Димитровъ. Съвсѣмъ
случайно узнахъ азъ тази чудесна изповѣдь. Единъ мой познатъ я наме-
рилъ въ сандѣка за боклукъ при канцеларията на св. Синодъ. Случайно
я прочелъ и ми я даде. Недоумявахме, защо е хвърленъ въ боклука
този преписъ отъ писмото на В. Димитровъ до св. Синодъ. Скоро се
уясни работата. Оказа се, че г-нъ еп. Андрей дошълъ отъ Варна и безъ
знанието на Намѣстникъ-председателя, или на секретаря на св. Синодъ,
заповѣдалъ на машинописката при канцеларията, негово протежѣ, да
му направи нѣколко преписа отъ подадени въ св. Синодъ оплаквания
противъ него. Тя послушала своя бившъ началникъ. Направила повечко
преписи и епипъ отъ тѣхъ, — зацапанъ хвърлила въ коша.

Ето що пише г-нъ Вениаминъ Димитровъ на 11 априлъ 1929 год.
въ писмото си до св. Синодъ:

1) „Принуденъ съмъ нерадостно да говоря за Правосл. Библ. Кур-
сове, къмъ които съмъ питаялъ най-добри чувства, както и за тѣхния
ръководители, когото обичахъ повече отъ братъ и въ услуга на когото
се бѣхъ най-безкористно всецѣло отдавъ. И сега още азъ мълчаливо
преживявамъ своето разочарование отъ хубавото дѣло, поради деветго-
дишната ми интимна близость съ о. Андрея, като ръководител и ор-
ганизаторъ на Библейскитъ Курсове.

2) Формално азъ не съмъ изключенъ отъ Библейскитъ Курсове
защото не фигурирамъ въ числото на 12-тъ действителни членове
(числото на всички действителни членове бѣше 43), които бидоха опo-
въстени за изключени на годишното събрание на 28 августъ м. г. фак-
тически, обаче, азъ членъ на Братския Съвѣтъ, бѣхъ изключенъ, защото
г. Петковъ, сега о. Андрей не ме предизвѣставаше нито за едно отъ
свиканитъ съ покана 4—5 заседания на Бр. Съвѣтъ, 3 общи заседания на
действителнитъ членове и едно заседание преди годишното събрание
въ присѣствието на членоветъ отъ Братския Съвѣтъ, Контролния
Съвѣтъ и душеприказчицитъ за завещанието отъ покойния благодетелъ
Хр. Андрейчевъ. Нито пъкъ бѣхъ виканъ на кое да е частно съвещание
накото често ставаше по рано. Така, че около 5 месеца, откогато се обя-
вихъ противъ подаряванетоъ г-ну Петкову къщата на г-на Хр. Андрейчевъ,

Т. Николовъ

Кой сѣе смутъ?

(Продължение отъ бр. 36—37)

Нѣма да разглеждамъ другия печатенъ труцъ на г-на Ст. Н. Пет-
кова — християнскитъ пастиръ — проповѣдникъ — София 1925 год. До ще
време и за него. За сега ще отбележа, че той не се отличава много
отъ разгледания вече „наученъ“ трудъ.

И той е безобразна мозаика отъ скубани и крадени, крадени и ску-
бани мисли на едро и дребно безъ посочвания отъ чужди автори. „На-
учнитъ“ достоинствъ на г-нъ Ст. Петковитъ трудове могатъ да посоч-
чатъ само невежи хора, които неумѣятъ да четатъ неславянско писмо.
Невежеството на единъ отъ тѣхъ, присвоилъ си даже титлата Д-ръ на
богословието, бѣ посочено отъ г-нъ Д. въ „Православенъ пастиръ“. Азъ
чувахъ, че този поклонникъ на г-на Петкова, слѣпо орджие на единъ
забравилъ се архимандритъ, прочелъ името на кардиналъ Мерсие така:
Мерциръ.

Какъвъ скандалъ! Колко високо грамотенъ е този ценителъ. на г-нъ
Петковитъ „научни“ трудове.

Г-нъ Ст. Н. Петковъ самъ неведнажъ се е признавалъ негоденъ
за научна работа. Презъ 1922 год. той заявилъ въ учителския съветъ
при софийската духовна семинария, че не е въ състояние повече да пре-
подава логика, психология и педагогика. „Цѣла година учихъ уроцитъ като
ученикъ. Съзнавамъ, че нищо не съмъ далъ на ученицитъ и не съмъ
имъ билъ полезенъ. Освободете ме отъ тѣзи предмети и ми дайте оми-
летика“. Учителския съветъ билъ трогнатъ отъ тази изповѣдь и осво-
бодилъ г-нъ Петкова отъ предметитъ логика, психология и педагогика.

Но и омилетика г-нъ Ст. Петковъ не е преподавалъ добре. Въ бро-
шурата „Кой е Стоянъ Петковъ?“ бѣ изнесенъ докладъ на Старо-загор-
ския митрополитъ Павелъ до св. Синодъ по матуритетнитъ изпити въ соф.
духовна семинария. Въ този докладъ безспорно уминиятъ митрополитъ Па-
велъ заявява, че г-нъ Петковъ си нѣма хаберъ отъ омилетиката и на ни-
що не е научилъ своитъ ученици.

Въпрѣки това г-нъ Ст. Петковъ продължавалъ да преподава оми-
летика на семинариститъ и да имъ поставя бележки не за проповѣдитъ,
а за настроението. За това е билъ изобличенъ въ заседание на учител-
ския съветъ презъ 1924 годъ.

За да не се изложи още повече, г-нъ Петковъ съумѣва да се наре-
ди добре при ректорството на еп. Михаилъ, сега русенски митрополитъ:
той се числи учителъ по омилетика въ Соф. духовна семинария само съ
4 седмични урока, пакъ и тѣхъ не преподава. Въпреки правилникъ и це-
лесобразность, уроцитъ по омилетика води ректора на семинарията еп.
Михаилъ, а г-нъ Ст. Петковъ митка изъ България, за да си нареди зем-
нитъ работи. Твърдятъ че г-нъ Стоянчо Петковъ е отсѣгналъ на еп.
Михаила повече отъ половината теоритически часове по омилетика, и че
той не е прегледалъ и прослушалъ нито една ученическа проповѣдь —
това е вършилъ изцѣло еп. Михаилъ.

фактически бях като изключен. Не получих само аз от всички поканени и за годишното събрание, а не сж ме поканили, защото съм живял далече.

3) За завещанието на покойния благодетел Хр. Андрейчев знае от г-жа Андрейчева, г. Петков, г. Топлийски това, че една стая ще бъде оставена на разположение на г-жа Андрейчева до смъртта ѝ, една стая на г. Петков, докато работи за дружеството, с останалата част ще разполагат Библ. Правосл. Курсове за своите цѐли и затова надъ вратата бѐ поставен надпис: Домъ на Библ. Правосл. Курсове. На сжшия г. Петков били завѐщани от покойния 100,000 лв. сж които да разполага въ полза на дѐлото.

4) Около една година следъ смъртта на покойния благодѐтель отношенията на г. Петкова изгубих прежната любезност къмъ г-жа Андрейчева, защото неговото положение бѐше неопредѐлено — ужъ е като синъ, пъкъ въ сжщност не е нито усиненъ, нито пъкъ тя бѐше направила за него свое завѐщание. А той знаеше, че тя е наследница на 4—5 милионно наследство. Тогава не бѐше решилъ своето бѐдаше положение: да се ожени ли, или не. Но за монахъ не даваше и да му се продума.

5) Следъ избора на Русенския митрополитъ Н. Впр. г. Михаила г. Петковъ води въ себе си за пръвъ пътъ двумѣсечна борба, дали да приеме монашество и да стане викарий на Варненския митрополитъ дѐдо Симеона. И, както ми каза тогава, той решилъ отрицателно и въ този смисълъ писалъ на дѐдо Симеона. И тогава реши да се ожени. Сега се загнезди у него мисълта, какъ да присвои завещания домъ отъ покойния Хр. Андрейчевъ. Веднажъ ми каза, че г-жа Андрейчева е готова да даде 300,000 лв. срѣщу домътъ, защото имъ е тѣсенъ и искатъ да направятъ още единъ етажъ преди да се ожени. Но се пакъ се надѣваше да се ожени за богата невеста мелионерка, която да има домъ и приходи. Въ търсене на такава мома мина цѐла година и най-после се установи на г-ца Мими Мѣжжарова Янулова, на която и направи предложение чрезъ г-жа Андрейчева. Надѣваше се да наследи голѣмата къща на г-жа Янулова, затова престана да мисли за дома на библейските курсове. Следъ 4—5 месечно, обаче, положение на годеникъ, той, разочарованъ най-непочтено напусна това семейство, като го подхвърли на голѣми душевни терзания. Въ случая мисля, че азъ спасихъ г. Петкова отъ да бѐде убитъ, или госпосицата да се самоубие. Тѣмко по това време, за Рождество презъ 1923 г., г. Петковъ ходи въ Варна и Русе и отново се върна разколебанъ, на кръстопътъ между своята женитба и своето монашество. Той успѣ да разколебае Варненския митрополитъ да иска Н. Високопреподобие архимандрита Бориса за свой епископъ. И отново се почна у него борба, но по бѐ наклоненъ къмъ търсене на нова, по-богата невеста. И следъ Великденъ, реши окончателно да присвои подарения домъ на Врабча №14. Той бѐше готовъ да заплати сега само 100,000 лева, защото му трѣбвали пари за строежъ. И ето единъ денъ бѐхъ повиканъ отъ г. Топлийски, защото г. Петковъ го помолилъ да ме уговори да се съглася да се подари домътъ на г. Петкова, защото искалъ скоро да се ожени. За сжщото нѣщо следъ 2 дена ме уговаря и г. инженеръ Ковачевски, пакъ по поръчка на г-на Петкова. И на двамата азъ се противопоставихъ, като имъ казахъ, че това е и грѣшно и престъпно и че ние можемъ да подаряваме само това, което си е наше. Две недѣли следъ това бѐхъ поканенъ на заседание на Братския Съвѣтъ въ магазина на г. Топлийски. Тукъ всички заявиха, че г. Петковъ (той не присѣствуваше) поотдѣлно имъ е говорилъ, че домътъ е въ опасностъ, защото дѐдо Стефанъ иска да разтури Библейските курсове, и г-нъ Дюлгеровъ, или другъ нѣкой злосторникъ щѣли да заематъ дружественитъ стаи, да тормозятъ г-жа Андрейчева и г. Петкова и че, ако не му се подари, той не ще да работи повече за дружеството. Всички поотдѣлно бѐха се обѣщали да удовлетворишъ това му искане. Следъ всички азъ разяснихъ, че опасността за дружеството нѣма и не може да има и, че да се подари домътъ, това значи да причинимъ най-голѣмо зло на самия г. Петковъ. Всички до единъ сега пъкъ се съгласиха съ мене и решиха да се срещна съ г. Петкова и да му предамъ, че домътъ нѣма да му се подари. Търсихъ г. Петкова въ къщи още сжщата вечеръ, но не го намерихъ. Той узналъ за рѣшението и избѣгваше вече да се срещне съ мене. Оттогава и престана да ме вика на заседание въ качеството ми на членъ отъ Братския Съвѣтъ.

6) Нѣколко дена преди годишното събрание на Прав. Библ. Курсове имали заседание Братския Съвѣтъ, Контролния съвѣтъ и душеприказчицитъ на завѐщанието — само азъ не бѐхъ поканенъ — и решиха съ протоколъ да се освободи домътъ отъ Библейските Курсове и да се предостави изцѐло на г. Петкова до смъртта му. Второ, да се изключатъ 12 члена отъ 43 действителни члена на Библ. Курсове. Третото, на мѣстото на В. Димитровъ и на Симеоновъ да се избератъ други лица въ Братския Съвѣтъ. Въ случаята устава гласи, че всѣка година излизатъ отъ Братския Съвѣтъ двама членове по жребие. Но това не бѐ спазено.

7) И за да избегне всички отговорности, г. Петковъ предъ събранието на поканени отъ действителнитъ членове писмено, не мотивирано си далъ оставката отъ председателството и членството на Братския Съвѣтъ при клетвено задѣлжение никой да не знае това до обикото събрание. И наистина цѐли 3 мѣсеци, когато сж заседавали въ негово присѣствие, никой отъ дружеството не знаеше, че той не е председател на Библ. Курсове.

8. И се пакъ г. Петковъ не беше още спокоенъ. Той дѣне и ноще се измѣчваше отъ чл. на устава, който гласи, че въ случай на разтуряне на Библейските курсове всички имоти оставатъ на Богословския Факултетъ. А тоя членъ е неизменяемъ. Съ много юристи се съвѣта, изходъ не намери, освѣтъ въ образуване на ново дружество, съ което отпосле да се слѣятъ и Прав. Библ. Курсове. И наистина, г. Петковъ основа ново дружество „Православенъ домъ“ съ сжщитъ 30 членове отъ Библ. курсове. И скоро следъ това Библейските курсове се преобризахъ въ ново дружество съ новъ уставъ. А следъ това, презъ колѣнитъ пости г. Петковъ прие монашество. Веднага и „Православенъ Домъ“ на ул. Паренсова бѐ напуснатъ отъ своитъ обитатели.

9. Азъ оставихъ съ убѣждение, че о. Андрей, който безспорно е даровитъ, е болезнена личностъ. У него има много нѣщо болезнено въ наследство отъ баща му, който дълго време билъ умопобърканъ, и отъ майка му, която въ деня на вѣнчаването дори въ черква искала да прави скандалъ. Дано сега въ новото си положение да се успокои, за да не бѐде пакостенъ за църквата.

Излишни сж всѣкакви коментари. Ще чакаме обяснения отъ г-нъ еп. Андрей. Съ „да, да“ и „не, не“ не може да се прикрива повече лицемерието. Тѣзи факти, които ние съ присърбие изнасяме, защото бѐхме принудени да сторимъ това, никой не ще посмѣ да отрече. А тѣ рисуватъ сжщинския ликъ на епископъ Андрей.

(Слѣва).

Творци и творчество

Не трѣбва да се създава култъ около известна личностъ, която и да е тя, колкото и заслужила да е. Вѣрващиятъ християнинъ има гдѣ да задоволи култовата потребност на душата си — въ Божия храмъ. Но има силни, изключителни личности, чието присѣствие се чувствува винаги отъ околнитъ. Дейността на такива личности е винаги — творчество, непосредствено бликаше, истинско творчество. Когато пишатъ, или говорятъ, не предѣлватъ нито свои, нито чужди мисли и думи, защото всѣки пътъ, когато „повтарятъ“ нѣкоя дума, или мисълъ, тѣ я казватъ като нова, по прѣстата причина, че я чувствуватъ така — именно — съвършено нова. Въ този смисълъ тѣзи личности сж винаги оригинални и затова държатъ будно вниманието на тѣзи, които ги слушатъ, или четатъ. И защо да се не радваме при мисълта, че ние имаме такива творци? Имаме ги въ всички области: въ религията, въ науката, въ изкуството. Творци на млада България! Въ църквата ги имаме срѣдъ монаситъ, свещеницитъ и мирянитъ. Отъ нѣколко години насамъ въ църковния ни животъ потокоха бодри струи. Настъпи оживление, което привлече младежта въ църквата, заинтересува голѣма частъ отъ интелигенцията съ църковнитъ въпроси, съ въпроситъ за религиозно-нравственото възпитание, религиозното просвѣщение, религиозната философия. Въ усиления темпъ, съ който нашиятъ народъ догонва далече изпредалигитъ ни културни народи, нашата църква дава своя гласъкъ. Възраждането, което даде своитъ герои-творци, още не е завършенъ процесъ и може би тѣмко днесъ преживяваме най-трѣскавитъ промѣни, които подъ влиянието на неспирно нахлуващата западна цивилизация, ставатъ въ невзрачнитъ гѣнки на народната душа. Трѣбватъ работници, творци. И ние ги имаме. Именни и безименни, тѣ всички работятъ въ благодатната сѣнка на църквата и иматъ успѣхъ. Както винаги, обаче, тамъ дето има напрежение, творчество, ентусиазмъ, има и недоразумения, подценяване, даже вражда. Разбира се, съвѣтъмъ необяснимо. Допреди нѣколко години, единъ полукултуренъ теософъ, кръстосваше България и държеше популярни нравствено-религиозни сказки, обаче имаше толкова малко животъ и вѣра, толкова малко творчество, че сказчикътъ често пъти говореше на 10—15 слушатели. Той разбра, че не е пригоденъ за подобна работа и сви знамената си, за да не ги развѣе може би никога. На негово мѣсто днесъ православни архиереи, свещеници, професори, богослови и учители неуморно устройватъ сказки и печелатъ привърженици на църквата, закрепватъ църковното съзнание срѣдъ интелигенцията и народа.

Единъ отъ тѣзи неуморни труженици е и г. Проф. Д. Дюлгеровъ. Всѣки църковникъ у насъ знае името му. Неговитъ научни сказки по религиозни въпроси, неговото проникновено и красиво слово пълни салонитъ и вълнува слушателитъ. Него слушатъ и църковници и нецърковници, защото истината е обективна и когото намерилъ своя защитникъ е еднакво пленителна за всѣки мислещъ човѣкъ. Религиознитъ истини, обяснени отъ единъ титуляръ по Догматика и изложени не на учебникарски езикъ, а съ помощта на живото и художествено слово, блѣсватъ съ цѐлата си ослѣпителна красота и непостижимостъ предъ жадния погледъ на нашата идеалистична младежъ. И г-нъ Дюлгеровъ жертвува спокойствие и здраве, за да се отзове на всѣка покана. За две години само той е произнесълъ въ различни мѣста на България около 200 сказки. Аудиторията на факултета е твърде тѣсна за неговото творчество. Неговиятъ младежки ентусиазмъ отпадна се и разлѣлъ възъ отъ стѣнитъ на Богословския Факултетъ. Но това не ще рече, че той е зарѣзалъ научната си работа. Всѣки, който се интересува може да провери неговитъ последни изследвания върху догмата,

теософията, католическата пропаганда у насъ. Съ последнитъ две работи г. Дюлгеровъ иска да парализира две отъ най-опаснитъ чужди пропаганди срѣдъ жадния за духовна храна нашъ народъ. И тукъ той е сжщиятъ родолюбецъ и църковникъ, православенъ богословъ, какъвто е въ всѣкигъ си сказки. И тукъ, въ тѣзи чисто научни изследвания гори сжщиятъ творчески огънь и пламенно желание да послужа на църквата и на народа. Задъ всѣки редъ грѣе по една дълбока мисълъ, изтрѣната изъ съкровишницата на църковното учение и сбаграна отъ непритворено религиозно чувство.

Намиратъ се хора, обаче, които може би сжщо тѣй отъ голѣма ревностъ, на всѣка цена искатъ да подценятъ дейността на г. Дюлгеровъ, може би, съвѣтъмъ да го ризѣвчатъ, безъ да държатъ смѣтка за истинската стойностъ на своитъ желаниа и твърдения.

Следъ като обявиха г. „Дюлгеровъ за „безбожникъ“, „комунистъ“, „протестантинъ“, „католикъ“, „плагиятъ“, сега го наричатъ „масонъ“ (Н. Б. бр. 156). Всѣки, който прочете статията „Масонство“ (ib) ще трѣбва да признае, че тѣква необмислени обвинения по такъвъ начинъ, могатъ да се подхвърлятъ само отъ неотговорни лица, шегобийци, които отъ желание да напомнятъ на свѣта за себе си, отврате навреме хвърлятъ по едно неоснователно обвинение срещу нѣкое заслужило довѣрие и почитъ у мнозина лице Или... просто тѣй, за да видятъ какъвъ ще бѐде ефектътъ отъ тѣхното остроумие.

Статията (не може да се опредѣли точно автора) е пътя съ противоречия и недомислиа, затова и нѣма да се занимавамъ съ нея. Характерното е това въ нея, че авторътъ като се оплаква, че нашитъ богослови не сж писали нищо за масонството, праща читателя пакъ при г. Дюлгеровъ, който въ бр. на „Ц. В.“ води полемика съ проф. Балакъ, върху сжщността на масонството. А кой иска лично да се увѣри въ православиято (колкото и обидно да е да се изразяваме тѣй за единъ професоръ по Правосл. догм. богословие) на г. проф. Дюлгеровъ, нека самъ прочете неговитъ трудове.

Ще повтора още веднажъ, че не е необходимо да създаваме култъ около отдѣлни личности, това би отслабило критичното отнасяне къмъ тѣхната дейностъ. Но ние трѣбва да ценимъ рѣднитъ прояви на онзи творчески идеализмъ, който е обхваналъ нѣкои отъ нашитъ общественици. Нашето време се нуждае отъ духовни водачи. Църквата трѣбва да ги даде, както ги даде веднажъ въ миналото. Тѣхъ трѣбва ние да ценимъ още когато сж между насъ, а не да чакаме да умратъ, за да имъ издигаме паметници. Нашитъ дейци отъ първитъ години на възрождането не сж станали велики, затова защото сж умрѣли. Случаятъ съ г. Дюлгеровъ ни даде само единъ сеаленъ поводъ да помисля за нашата църковна действителностъ — и многообещаваща и многоотчайваща.

Ив. Димитровъ.

Настоящата редакционенъ комитетъ на „Хр. Съветникъ“ нѣма нищо общо съ стария таковъ. Това съобщихме още въ първия брой. Молиме нашитъ абонати да ни изпратятъ абонамента си, защото безъ пари, всѣки знае, че мжно се работи. Ако нашитъ читатели, по една или друга причина ни нѣматъ довѣрие, нека изпратятъ псѣ една четвъртина и следъ като се увѣрятъ, че вестника ни излиза редовно, нека изпратятъ и остатъка отъ абонамента си.

Въ редакцията ни се получила повече отъ 200 писма, съ които се съобщава името на „Карьеристъ“. Понеже въпросната статия възбуди голѣмъ интересъ въ нашитъ читатели, срока на ребусъ продължаваме съ още единъ месецъ. Тогава ще обявимъ премията и съобщимъ резултата.